

puštěn — o nic jiného přece nejde. Tak dopis přímo měl za účel to, co zákon zapovídá: žalobce do špatného světla u tazatelky postavit. Diskretnost tazatelky v dotazu slibovaná, na kterou se žalovaná spoléhala, ji nevyvíňuje, naopak je to jen další důkaz, že nebylo pochyby, že jde o věc nedovolenou, neboť jen ta nesmí na světlo. Zákon chce, aby ve vysvědčení a tudíž i v informačním dopise zaměstnatele vše nepříznivé se zamlčelo, nemělo se tam tedy pojmouti ani potvrzení o propuštění. To je zcela v pořádku, ačkoli na prvý pohled mohla by se záповěď zákona, říci plnou pravdu, zdáti nemorální. Nelzeť nijak připustiti, aby zaměstnanec pro nějaký poklesek už měl vpáleno znamení důvěrynehodnosti, jež by ho v existenci ohrožovalo. Nemůže-li zaměstnatel říci nic příznivého, má se omeziti pouze na potvrzení délky a druhu služby, při čemž by loyálnost vyžadovala, aby o tom zároveň žalobce vyrozuměl. Tak se tedy měla žalovaná zachovati, a kdyby tak byla učinila, nebyla by zodpovědna, ať už by si to byla adresátka vyložila jakkoli. Anebo měla žalovaná tazatelku poukázati, že je žalobci ochotna vydati vysvědčení a to nechť pak ona si od něho dá předložiti. Jsou tedy nepřipadny vývody nižších stolic, že by bylo žalobci bývalo poslouženo ještě hůře, kdyby byla žalovaná nepodala informace žádné. To nebylo jediné východisko, a kdyby, nevyvíňuje to samo o sobě žalovanou, když ho neužila, nýbrž protizákonně se zachovala. Ostatně jsou to jen domněnky, že nezodpovědění dotazu bylo by musilo vyvolati ve firmě B. nepříznivý názor o žalobci, jestliť na snadě a blíže výklad na neochotu dotázané strany. Bezprávný čin, a to zaviněný, tu tedy je. Škodu vubec pak žalovaná nepopřela, nýbrž jen výši její. Avšak žalovaná popírala příčinnou souvislost mezi dopisem svým a škodou žalovaného, tvrdíc, že firma B. nemyslíla to s přijetím žalobce vážně, zvláště prý proto (?), že zaručenou diskretnost porušila. Prvý soud sice má dopisem firmy B. ze dne 1. února 1921 za zjištěno, že informace žalované byla firmě té podnětem, aby žalobce nepřijala, avšak odvolací soud nepraví, že zjišťuje, že informace ta byla příčinou nepřijetí, nýbrž že žalovaná není zodpovědna vzdor tomu, že firma B. v dopise tom o důvodů nepřijetí žalobce nepříznivou informací žalované, což je pouze zjištěním smyslu dopisu, ale ne zjištěním činu, t. j. pohnutky, pro kterou firma B. žalobce nepřijala, dokonce však ne vyřízením námítky žalované firmy, že firma B. to vubec s žalobcovým přijetím vážně nemyslíla, námítky, kterouž i první soud nepovšimnutou ponechal.

Čís. 2196.

Uznáno-li právoplatně na rozluku manželství z viny obou manželů, lze se domáhati zrušení smluv svatebních.

Smlouva, již snoubenec snoubenku za peněžitý přínos bere do spoluvlastnictví nemovitosti, jest smlouvou svatební. Zruší-li se tato smlouva pro rozluku manželství, zjedná se ohledně vlastnictví dřívější stav knihovní; otázku, zda vymažou se dluhy, jimiž manželka zatížila svou polovici nemovitosti, dlužno řešiti od případu k případu.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1923, Rv I 704 22.)

V roce 1910 uzavřel žalobce se žalovanou sňatek a postoupil jí notářským spisem ze dne 18. listopadu 1910 polovinu své usedlosti proti přínosu 5.800 K a jedné krávy v ceně 200 K. Dne 20. července 1919 podala žalovaná na žalobce žalobu o rozluku manželství, již bylo právoplatně vyhověno a manželství rozloučeno z viny obou stran. Dne 8. ledna 1920 žaloval manžel manželku na rozvod z její viny, z kteréžto žaloby sešlo vzhledem k rozhodnutí o rozluce. Na základě rozluky manželství domáhal se manžel zrušení svatební smlouvy. *Procesní soud* první stolice žalobě vyhověl, a uznal žalovanou manželku povinnou, vrátiti žalobci polovinu usedlosti, obtíženou dle stavu v době podání žaloby (12. dubna 1920) proti tomu, že jí žalobce zaplatí 5.800 K a vydá jednu krávu, zamítl však nárok žalobcův by žalovaná byla uznána povinnou dáti svým nákladem vymazati dluhy a závady vrácenou polovici usedlosti postihnuvší až do dne 12. dubna 1920. *Odvolací soud* k odvolání obou stran rozsudek potvrdil a uvedl k žalobcovu odvolání v *důvodech*: Právem uznal procesní soud první stolice na zrušení smluv notářským spisem uzavřených, ježto jedná se o smlouvu svatební a rozluka manželství byla právoplatně rozsudkem povolena z viny obou stran. Zrušení znamená, že nastává původní stav, vše má býti tak, jako by svatební smlouva se nebyla stala, každá strana má právo domáhati se vrácení toho, co do společného manželství vnesla. Neodůvodněným jest žalobcovu odvolání, pokud vytýká rozsudku prvního soudu, že neprávem zamítl jeho žalobní podání, by žalovaná odsouzena byla k odbřemenění 4000 K, kterými svou polovici usedlosti zatížila, neboť postupem této polovice usedlosti stala se žalovaná neobmezenou její vlastníci; mohla dle §u 362 obč. zák. s ní dle své vůle naložiti, ji zciziti a zatížiti; zatížení to stalo se dne 12. července 1919, tedy v době, kdy sama žalobou domáhala se rozluky manželství z viny žalobcovy, kdy žalobcem žaloby ještě proti ní podány nebyly a kdy vypůjčených peněz potřebovala ku své výživě, byvši se svým dítětem a očekávajíc brzké slhnutí manželem ponechána bez všech prostředku, byla tudíž v době zatížení své polovice usedlosti držitelkou bezelstnou a z toho důvodu dle §§ 328 a 329 obč. zák. k zatížení jejímu oprávněna, aniž by z toho byla třetími osobám zodpovědnou; teprve doručením žaloby o zrušení smlouvy svatební ze dne 12. dubna 1920 stala se dle §u 338 obč. zák. držitelkou obmyslnou a ručila od té doby za škodu, zatížením její polovice žalobci způsobenou, a proto zcela po právu soud první stolice vyslovil, že jest žalovaná povinnou žalobci zpět postoupiti tuto polovici usedlosti, obtíženou dle stavu při podání žaloby, t. j. 12. dubna 1920 a důsledkem toho žalobní žádání za výmaz pohledávky záložny 4000 K, již 12. července 1919 knihovně vtčlené žalovanou, zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.

Důvody:

Svatební smlouva byla zrušena, ohledně jmění jest tedy zříditi dřívější stav, ovšem pokud to možno. Žalovaná zatížila svou polovici usedlosti dluhem 4.000 Kč. Tím projevila svou vlastnickou disposici, užila svého práva. Že by zatížení se bylo stalo způsobem v §u 1295 odsta-

vec druhý obč. zák. označeným a v úmyslu tamže blíže uvedeném, nebylo ani tvrzeno. Že v době provedení zatížení polovice usedlosti byla žalovaná bezelstnou držitelkou, dovodily nižší stolice bezvadně. Dlužno tedy za to míti, že žalovaná užila svého práva v mezích zákona (§ 1305 obč. zák.). To plyne i z povahy a účelu učiněného dluhu, charakterizovaných zjištěním odvolacího soudu. Dle toho jde o dluh sloužící k zabezpečení základních podmínek životních. Uživši svého práva v mezích zákona, není žalovaná odpovědna třetímu. Právem bylo tedy zamítnuto žádání za výmaz pohledávky záložny 4000 Kč. Odvolací soud posoudil věc správně s hlediska právního a odkazuje se k jeho důvodům, srovnávajícím se se zákonem a stavem věci a nevyvráceným vývodu dovolání.

Čís. 2197.

Zavedení elektrického vedení na náklad spoluvlastníka byt' i s použitím střechy nad společným domem není změnou ve smyslu Šu 828, odstavec druhý, obč. zák.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1923, Rv I 835/22.)

Žalující pozustalost a žalovaní manželé byli spoluvlastníky domku. Žalovaní dali zříditi na střeše domku elektrické vedení. Žalující pozustalost domáhala se žalobou odstranění elektrického vedení a obnovení dřívějšího stavu. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl, maje za to, že tu jde o opatření dle Šu 828 obč. zák., vyžadující souhlasu druhého spolovníka, jehož se tu nedostávalo. Odvolací soud žalobu zamítl, jsa sice též názoru, že šlo o změnu ve smyslu Šu 828 obč. zák., zjistil však, že se změnou tou souhlasil jak zůstavitel, tak i dědic, zastupující pozůstalost.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nelze uznati, že odvolací soud spornou věc po právní stránce nesprávně posoudil. Projevil-li již zůstavitel souhlas se zavedením elektrického osvětlení, je tím přihlášený dědic dle Šu 548 obč. zák. vázán, projevil-li jej nad to dědic k tomu dle Šu 547 obč. zák. oprávněný, jak má odvolací soud neodporovatelně za zjištěno, je zajisté správným úsudek a správné posouzení právní, že se účastníci shodli, aby elektrické světlo bylo provedeno, tím však je právní bezdůvodnost žalobního nároku prokázána a dle Šu 503 čís. 4 c. ř. s. uplatňovaný důvod dovolací vyvrácen. Ale dovolací soud nepřisvědčuje nižším stolicím, že zavedení elektrického světla na náklad spoluvlastníkův, byt' i s použitím střechy nad společným domkem, mohlo býti považováno »za změnu« na společné nemovitosti (§ 828, odstavec druhý obč. zák.), k níž by bylo potřebí souhlasu účastníkov. Zavedení takové je výkonem obvyčejného užívání věci, které se nedotýká její podstaty, naopak hodnotu společného domku zvyšuje, zavedením tím spolovníkova práva nikterak nebyla porušena (§ 829 obč. zák.), a bylo by teprve podle okolností nastalé zvýšení